

Sygn. akt: I 1 C 1085/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I1 Wydział Cywilny Sekcja d/s Rozpoznawanych w Postępowaniu Uproszczonej
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Jank
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Pietkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2022 r. w Gdyni

sprawy z **powództwa (...) Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko D. D.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania.

Sygnatura akt I 1 C 1085/21

UZASADNIENIE

Powód (...) Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko D. D. o zapłatę kwoty 2.275,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że zgłoszono mu kolizję, która miała miejsce w dniu 12 października 2019r. w G. na zjeździe z ul. (...) na ul. (...). W związku z zaistniałą szkodą powód pokrył koszty wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 3.038,10 zł. Przeprowadzone postępowanie likwidacyjne ujawniło jednak brak jego odpowiedzialności, gdyż potwierdziło, że naprawa nie powinna przekroczyć dwóch dni roboczych, co oznacza, że koszt najmu winien być wynieść 467,40 zł brutto. Nienależna wartość kosztów najmu wynosiła zatem 2.570,70 zł brutto. Zobowiązanie zostało pomniejszone o wysokość odszkodowania w kwocie 295,46 zł, a zatem nienależne pozostaje świadczenie w kwocie dochodzonej pozwem. Następnie, na podstawie art. 828 § 1 kc w zw. z art. 410 kc powód zwrócił się do pozwanego odpowiedzialnego za szkodę z roszczeniem regresowym o zwrot kwoty nienależnie wypłaconego odszkodowania. Jednak do chwili wniesienia pozwu pozwany nie spełnił świadczenia.

(pозew, k. 3-6)

Pozwany wniósł o odrzucenie pozwu, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości. W pierwszej kolejności pozwany podniósł, że przed Sądem Rejonowym w Gdyni toczy się już postępowanie pod sygnaturą akt I 1 C 1485/20 z udziałem stron, w którym pozwany domaga się od ubezpieczyciela zapłaty kwoty 885,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem zwrotu poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego, a zatem zachodzi stan zawisłości

sprawy. Z ostrożności pozwany podniósł zarzut braku legitymacji procesowej po jego stronie, gdyż świadczenie zostało spełnione na rzecz spółki 99 (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., a nie na rzecz pozwanego. Po drugie, zasądzenie roszczenia nie jest możliwe na podstawie art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 410 k.c., gdyż pierwszy z ww. przepisów dotyczy wyłącznie roszczeń pierwotnie przysługujących poszkodowanemu, którego szkodę naprawił ubezpieczyciel i na tej zasadzie wstąpił w prawa poszkodowanego, a nie roszczeń w stosunku do poszkodowanego w związku z dokonaną na jego rzecz zapłatą odszkodowania. Nadto, powód nie może żądać zapłaty na podstawie art. 410 k.c. z uwagi na treść art. 411 pkt 1 k.c. Spełniając świadczenie powód wiedział, że nie jest zobowiązany do jego spełnienia, bowiem nie zakończył postępowania likwidacyjnego i nie uznał swojej odpowiedzialności za zdarzenie, jednocześnie jednak nie zastrzegł możliwości zwrotu tego świadczenia. Po trzecie, powód jako ubezpieczyciel sprawcy kolizji jest zobowiązany do naprawienia szkód powstałych wskutek tego zdarzenia w pełnej wysokości. Zdaniem pozwanego niezbędny i uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wynosił 17 dni, co było spowodowane długim okresem likwidacji szkody. W tym zakresie pozwany powołał się na opinię biegłego wydaną w sprawie I 1 C 1485/20.

(odpowiedź na pozew, k. 135-141)

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2021r. Sąd odmówił odrzucenia pozwu.

(postanowienie, k. 146)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 października 2019 roku w G. doszło do kolizji drogowej w której uszkodzeniu uległ samochód marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność pozwanego D. D.. Sprawcą kolizji był kierowca samochodu objętego ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z powodem (...) Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W..

(dowód: formularz zgłoszenia szkody, k. 10-14)

Początkowo, pozwany wynajął pojazd zastępczy w firmie (...), (...) spółka cywilna w G. po stawce 180 zł netto za dobę, lecz po upływie 4 dni najmu (za co został obciążony kwotą 885,60 zł), skorzystał z możliwości najmu pojazdu zastępczego w firmie współpracującej z ubezpieczycielem – 99rent sp. z o.o. w W. ze stawką najmu 190 zł netto za dobę. Pozwany dokonał na rzecz 99R. przelewu wierzytelności z tytułu odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Z tytułu najmu pojazdu zastępczego w okresie od 16 do 29 października 2019r. wynajmujący wystawił na rzecz pozwanego fakturę nr (...) na kwotę 3.038,10 zł. Powyższa kwota została zapłacona przez ubezpieczyciela.

(dowód: oświadczenie użytkownika pojazdu zastępczego, k. 27-28, umowa najmu, k. 29, faktura nr (...), k. 31, faktura nr (...), k. 33)

W toku postępowania likwidacyjnego, decyzją z dnia 4 grudnia 2019 roku powód uznał swoją odpowiedzialność za szkodę, ustalił wysokość należnego pozwanemu odszkodowania na kwotę 295,46 zł, jednak nie wypłacił odszkodowania, lecz ww. kwotę potrącił z wierzytelnością w stosunku do poszkodowanego o zwrot nienależnie poniesionych kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Pozwany bezskutecznie odwoływał się od decyzji ubezpieczyciela.

(dowód: decyzja powoda z dnia 4 grudnia 2019r., k. 37-38, odwołanie z dnia 6 grudnia 2019r., k. 43-44, decyzja powoda z dnia 30 grudnia 2019r., k. 46-47)

Pismem z dnia 30 grudnia 2019 roku powód zwrócił się do pozwanego o zwrot kwoty 2.275,24 zł, wskazując, że powyższa kwota stanowi nienależną wartość usługi wynajmu pojazdu zastępczego (2.570,70 zł) pomniejszoną – wskutek potrącenia – o wysokość należnego pozwanemu odszkodowania w kwocie 295,46 zł. Pismem z dnia 6 marca

2020r. powód ponownie bezskutecznie wezwał pozwanego do zapłaty ww. należności w terminie 3 dni od otrzymania wezwania.

(dowód: pismo powoda z dnia 30 grudnia 2019r., k. 41-42, wezwanie z dnia 6 marca 2020r., k. 62 wraz z potwierdzeniem nadania, k. 63)

D. D. wniósł do Sądu Rejonowego w Gdyni pozew przeciwko (...) Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 8.805,27 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Dochodzone roszczenie obejmowało m.in. kwotę 885,60 zł z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przez okres 4 dni. Przedmiotowa sprawa była prowadzona pod sygnaturą akt I 1 C 1485/20.

W odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że zasadny okres najmu wynosił jedynie 2 dni. W związku z tym wezwał powoda do zwrotu należności za najem pojazdu ponad ten okres, który to koszt wypłacono. Zdaniem ubezpieczyciela, biorąc pod uwagę wzajemne potrącenie wierzytelności, zgodnie z art. 499 § 1 k.p.c., zobowiązanie poszkodowanego w kwocie 2.570,70 zł zostało pomniejszone o uznaną przez ubezpieczyciela należność z tytułu kosztów naprawy pojazdu w wysokości 295,46 zł, w efekcie czego pozostała do zapłaty kwota pieniężna wyniosła 2.275,24 zł.

(dowód: pozew, k. 3-16 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 C 1485/20, odpowiedź na pozew, k. 66-73 tamże)

W toku postępowania prowadzonego pod sygnaturą akt I 1 C 1485/20 Sąd Rejonowy w Gdyni dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego ds. wyceny pojazdów samochodowych. Zgodnie z opinią biegłego P. S. technologiczny czas naprawy pojazdu pozwanego wynosił 17 dób.

(dowód: opinia biegłego sądowego P. S., k. 157-189 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 C 1485/20, pisemna opinia uzupełniająca, k. 216-273 tamże)

Wyrokiem z dnia 31 maja 2022r. Sąd Rejonowy w Gdyni zasądził od (...) Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz D. D. kwotę 5.487,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 4.987,16 zł. od dnia 5 grudnia 2019r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 500 zł. od dnia 6 czerwca 2020r do dnia zapłaty, natomiast w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd uwzględnił roszczenie D. D. o zapłatę kwoty 885,60 zł z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego (za 4 dni), uznając – w oparciu o dowód z opinii biegłego – że technologiczny czas naprawy pojazdu wyniósł 17 dób, tj. tyle samo, co łączny okres korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego. Nadto, Sąd uznał, że celowy i ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy wynosił 4.101,56 zł brutto.

(dowód: wyrok z dnia 31 maja 2022r. wraz z uzasadnieniem [w:] akta sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 C 1485/20)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony oraz znajdujących się w aktach sprawy tut. Sądu o sygnaturze I 1 C 1485/20.

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych w ustaleniach stanu faktycznego dokumentów. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci wyroku wydanego w sprawie o sygnaturze I 1 C 1485/20 toczącej się z udziałem stron stanowił dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 k.p.c. i w związku z tym korzysta z domniemania autentyczności i zgodności z prawdą wyrażonych w nim oświadczeń, a w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała powyższych domniemań w trybie art. 252 k.p.c. Ponadto, za w pełni wiarygodne Sąd uznał także wymienione powyżej dokumenty prywatne. Zważyć bowiem należało, że przedmiotowe dokumenty nie noszą żadnych

śladów przerobienia, podrobienia, czy też innej manipulacji, stąd nie ma żadnych podstaw, aby uznać, że zostały stworzone wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd pominął natomiast wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, albowiem okoliczności, jakie miały zostać stwierdzone za pomocą tego dowodu zostały wykazane za pomocą innych dowodów, tj. opinii biegłego P. S. sporządzonej w sprawie I 1 C 1485/20 oraz wydanego w tej samej sprawie wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 31 maja 2022r. Należało mieć na względzie, że niniejsza sprawa była rozpoznawana na podstawie przepisów o postępowaniu uproszczonym, zaś zgodnie z art. 505⁷ § 1 k.p.c. ilekroć ustalenie zasadności lub wysokości świadczenia powinno nastąpić przy zastosowaniu wiadomości specjalnych, od uznania sądu zależy powzięcie samodzielnej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy albo zasięgnięcie opinii biegłego, zaś zgodnie z art. 505⁷ § 2 opinii biegłego nie zasięga się, jeżeli jej przewidywany koszt miałby przekroczyć wartość przedmiotu sporu, chyba że uzasadniają to wyjątkowe okoliczności. Sąd miał na względzie, że wnioskowany przez powoda dowód miał zostać przeprowadzony celem wykazania dokładnie tych samych okoliczności, które były przedmiotem opinii sporządzonej przez biegłego S. w sprawie o sygnaturze I 1 C 1485/20 tj. na okoliczność zasadności i wysokości kosztów najmu pojazdu zastępczego związanych z kolizją z dnia 12 października 2019r. Zważywszy, iż przedmiotowa opinia stanowiła podstawowy dowód, na jakim Sąd oparł rozstrzygnięcie w prawomocnie zakończonej sprawie I 1 C 1485/20, to dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego należało uznać za niecelowe. Ponadto, należało zważyć, iż koszt przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego byłby zbliżony do kwoty, jakiej powód domagał się w niniejszej sprawie.

Jak wskazuje się w doktrynie na kanwie art. 278¹ k.p.c. opinia sporządzona w innym postępowaniu podlega ocenie przez sąd meriti na zasadach analogicznych do opinii sporządzonej w ramach postępowania cywilnego. Sąd dokonuje oceny opinii sporządzonej w innym postępowaniu jak każdy inny środek dowody zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. (por. E. Marszałkowska-Krześ (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 30, 2021). Dokonując zatem oceny opinii biegłego P. S. Sąd uznał, że stanowi ona w pełni wiarygodny i przydatny dowód do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Opinia ta została bowiem napisana w sposób jasny, zrozumiały, co pozwoliło Sądowi na prześledzenie toku myślowego biegłego. Przedstawione przez biegłego wnioski co do technologicznego kosztu naprawy pojazdu uszkodowanego są kategoryczne, dobrze uzasadnione, a tym samym nie budzą żadnych wątpliwości w świetle zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, czy wiedzy powszechnej.

Przechodząc do szczegółowych rozważań wskazać należy, iż w niniejszej sprawie powód domagał się zapłaty kwoty 2.275,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie tytułem zwrotu nienależnie wypłaconego odszkodowania stanowiącego koszty najmu pojazdu zastępczego. Jako podstawę prawną powództwa ubezpieczyciel wskazał na przepisy art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 410 k.c. Zgodnie z art. 828 § 1 k.c. jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli zakład pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Stosownie do art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. nienależne świadczenie stanowi szczególny przypadek bezpodstawnego wzbogacenia, a w myśl art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przede wszystkim, należało uznać, że brak jest podstaw do uznania, że kwota przyznanego przez ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego została zawyżona, a tym samym była nienależna. Podkreślić należy, że „w przypadku odpowiedzialności ubezpieczyciela opartej na umowie ochrony odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku wobec uszkodzanego, odpowiedzialność ta obejmuje rzeczywisty okres pozbawienia uszkodzanego możliwości korzystania ze swego pojazdu, a nie jedynie uzasadniony czas naprawy, wynikający

z kalkulacji sporządzonej w jakimkolwiek systemie ułatwiającym rozliczenie szkody, czy przyjętej dowolnie przez ubezpieczyciela. (...) Okres uzasadnionej technologicznie naprawy jest jedynie pewnym wyliczeniem teoretycznym opartym na założeniu, iż wszystkie czynności związane z naprawą mogą zostać wykonane w przyjętych teoretycznie czasokresach, ustalonych standardowo dla ułatwienia wszelkich rozliczeń związanych z naprawą pojazdów mechanicznych. Teoretyczne założenia muszą jednak zostać w każdym przypadku skonfrontowane z okolicznościami konkretnej sprawy, w której występują czynniki wpływające na wydłużenie oszacowanego czasu niezbędnego dla dokonania naprawy pojazdu. Takimi okolicznościami są np. czas oczekiwania na naprawę, czy czas oczekiwania na podjęcie przez zakład ubezpieczeń decyzji o uznaniu swojej odpowiedzialności i wypłacie odszkodowania” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 marca 2017r., I ACa 2464/15, LEX). Jak wynika z opinii biegłego P. S. sporządzonej w sprawie o sygnaturze akt I 1 C 1485/20 tut. Sądu technologiczny czas naprawy pojazdu pozwanego wyniósł 17 dób. Bezsporne było, że poszkodowany wynajmował pojazd zastępczy przez taki właśnie okres. Dobowa stawka najmu nie była kwestionowana przez ubezpieczyciela, przy czym należało zwrócić uwagę, że przez cztery pierwsze doby poszkodowany wynajmował pojazd zastępczy za stawkę w wysokości 180 zł, natomiast przez kolejne 13 dni za stawkę 190 zł. W związku z powyższym należne poszkodowanemu odszkodowanie stanowiło sumę kwoty 885,60 zł (4 x 180 zł + VAT) oraz 3.038,10 zł (13 x 190 zł + VAT). Z powyższego zatem jednoznacznie wynika, że wypłacona kwota 3.038,10 zł była świadczeniem należnym.

Niezależnie od powyższego należało zauważyć, że nawet, gdyby zaistniały okoliczności o jakich mowa w art. 410 k.c., to brak było podstawy prawnej do domagania się od pozwanego zwrotu wypłaconego odszkodowania. Zważyć należy, iż zgodnie z art. 411 k.c. nie można żądać zwrotu świadczenia:

- 1) jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej;
- 2) jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współzycia społecznego;
- 3) jeżeli świadczenie zostało spełnione w celu zadośćuczynienia przedawnionemu roszczeniu;
- 4) jeżeli świadczenie zostało spełnione, zanim wierzytelność stała się wymagalna.

W rozpatrywanym przypadku ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie dobrowolnie, bez jakiegokolwiek przymusu i bez zastrzeżenia zwrotu. Zwrócić należy uwagę, iż świadczenie zostało wypłacone już po sporządzeniu przez ubezpieczyciela kosztorysu naprawy, w którym określił rozmiar szkody i czas naprawy (k. 16-22), a przed zakończeniem postępowania likwidacyjnego i przed ostatecznym uznaniem swojej odpowiedzialności za szkodę (co nastąpiło dopiero w dniu 4 grudnia 2019 roku). W tych okolicznościach nie sposób uznać, że wypłata spornej kwoty nastąpiła wskutek pomyłki, błędu, lecz z pełną świadomością sytuacji faktycznej i prawnej. Wszystkie powyżej wskazane okoliczności wskazują na celowe, świadome, racjonalne postępowanie powoda będącego przecież podmiotem profesjonalnym.

Na koniec należy wskazać, że podstawą powództwa nie mógł być także przepis art. 828 § 1 k.c., gdyż wynikający z tego przepisu regres typowy skierowany jest do stojących poza stosunkiem ubezpieczenia osób trzecich odpowiedzialnych za wyrządzenie szkody. Obowiązuje on jedynie w odniesieniu do ubezpieczeń majątkowych, w tym także ubezpieczenia OC. Jego istota sprowadza się do przejścia na ubezpieczyciela – z mocy prawa i z dniem zapłaty odszkodowania – roszczeń odszkodowawczych ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości zapłaconego przez ubezpieczyciela odszkodowania (por. M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom III. Komentarz. Art. 627–1088. Wyd. 3, Warszawa 2022). Z powyższego jednoznacznie wynika, że roszczenie regresowe nie może zostać skierowane w stosunku do poszkodowanego.

Mając zatem na względzie wszystkie przytoczone powyżej okoliczności, na mocy art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 410 k.c. a contrario w zw. z art. 411 k.c. powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającego niniejszy spór powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł, na co składały się: opłata za czynności fachowego pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym w stawce minimalnej (900 zł) obliczona od wskazanej wartości przedmiotu sporu, a także opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).